

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Buitenlandse Zaken over de brief van 4 december 2017 inzake **Betrokkenheid van de Nederlandse ambassade in Tel Aviv bij een actiemaand van de Israëlische supermarktketen Shufersal en de verhouding tot het ontmoedingsbeleid**

De voorzitter van de commissie,
Pia Dijkstra

De griffier van de commissie,
Van Toor

- Nr. Vraag
- 1 Klopt het dat, zoals gesteld in de kabinetsbrief van 4 december jl., de Nederlandse ambassade geen promotiemateriaal heeft geleverd aan Shufersal in het kader van de Nederlandse actiemaand, omdat niet kon worden gegarandeerd dit materiaal door Shufersal uitsluitend naar vestigingen in Israël binnen de grenzen van 1967 zou worden gedistribueerd? Indien deze afweging inderdaad gemaakt is, kan geconcludeerd worden dat bij de Nederlandse ambassade in Tel Aviv bekend was dat Shufersal de Nederlandse actiemaand ook in vestigingen in bezette gebieden zou kunnen uitvoeren?
 - 2 Klopt het dat de Nederlandse ambassade wel bemiddelde bij het zoeken naar enkele mogelijke sponsors door de Israëlische supermarktketen, in de vorm van een brief van de ambassade aan een viertal Nederlandse bedrijven? Zo ja, kunt u de inhoud van deze brief aan de Kamer doen toekomen?
 - 3 Herinnert u zich de antwoorden op de feitelijke vragen van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken over de evaluatie van de bilaterale samenwerkingsfora met Israël en de Palestijnse Gebieden (kenmerk 23 432-396/2015D03936), waarin het volgende inzake het ontmoedigingsbeleid van de Nederlandse overheid werd gesteld: «Het beleid is van toepassing op activiteiten van Nederlandse bedrijven als die direct bijdragen aan de aanleg en instandhouding van nederzettingen of als die de aanleg of instandhouding ervan direct faciliteren. Het gaat hierbij om activiteiten in nederzettingen, activiteiten met bedrijven gevestigd in nederzettingen en activiteiten buiten nederzettingen die ten gunste komen aan nederzettingen.»? Zo ja, kunt u aangeven hoe de samenwerking tussen de Nederlandse ambassade in Tel Aviv en de supermarktketen Shufersal binnen het ontmoedigingsbeleid zoals hiervoor geciteerd valt?
 - 4 Klopt het dat de supermarktketen Shufersal op de VN-zwarte lijst staat van bedrijven die opereren in illegale Israëlische nederzettingen? Zo ja, wat is de overweging van de Nederlandse ambassade in Tel Aviv geweest een promotieactie te starten met Shufersal? In hoeverre acht de Minister dit binnen het ontmoedigingsbeleid van de Nederlandse regering?
 - 5 Houdt het ontmoedigingsbeleid nog steeds in, zoals het vorige kabinet in februari 2014 mededeelde in de beantwoording van feitelijke vragen van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, dat het ontmoedigingsbeleid [...] van toepassing [is] op activiteiten van Nederlandse bedrijven als die direct bijdragen aan de aanleg en instandhouding van nederzettingen of als die de aanleg of instandhouding ervan direct faciliteren»?
 - 6 Bent u bekend met de volgende samenvatting van het ontmoedigingsbeleid door uw ambtsvoorganger op 15 januari 2014: «Het gaat dus alleen om activiteiten direct in of ten behoeve van de nederzetting. Als je een samenwerking aangaat met een levensmiddelenfabrikant of een winkelketen die bijvoorbeeld tot doel heeft om winkels te bouwen in Israël, Libanon of waar dan ook, terwijl die winkelketen ook winkels heeft in de illegale nederzettingen, dan zal dat niet vallen onder het ontmoedigingsbeleid, tenzij je winkels gaat bouwen in de illegale nederzettingen, want dan valt het er weer wel onder. Ik weet niet hoe ik het nog duidelijker kan zeggen.» Vormen deze woorden nog steeds een juiste weergave van het ontmoedigingsbeleid van dit kabinet?

- 7 Bent u bekend met de volgende woorden van uw ambtsvoorganger op 15 januari 2014: «Ik ben ook te allen tijde bereid om daar waar ik maar kan om de samenwerking tussen Nederlandse bedrijven en Palestijnse bedrijven te bevorderen, ongeacht of het gaat om het maken van kaas of het creëren van watermogelijkheden. Het kan mij allemaal niet schelen. Als ik het kan bevorderen, zal ik dat doen. Dat is de positie van de Nederlandse regering.» Is dit nog steeds de positie van de Nederlandse regering?
- 8 Houdt het kabinet zich nog steeds aan de belofte van het vorige kabinet, zoals in februari 2014 gecommuniceerd in de beantwoording van feitelijke vragen van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, dat het niet treedt in de beslissingen van individuele bedrijven over hun economische activiteiten?
- 9 Is ook dit kabinet «verklaard tegenstander van sancties of een boycot tegen Israël» en van mening «dat nauwere economische samenwerking met Israël een belangrijke bijdrage aan het vredesproces is»?
- 10 Hanteert dit kabinet naast een ontmoedigingsbeleid, dat in diverse overleggen met en documenten aan de Kamer is gedefinieerd, ook een aanmoedigingsbeleid ten aanzien van economische samenwerking met Israëlische bedrijven? Zo ja, hoe geeft het kabinet in algemene zin inhoud aan dit beleid?
- 11 Is verzocht aan de Israëlische supermarktketen Shufersal om Nederlandse producten niet in winkels in de nederzettingen te promoten? Zo nee, waarom niet?
- 12 Hoe beoordeelt u de beschikbaarheid van Nederlandse producten in winkels in illegale nederzettingen in het licht van het differentieerbeleid van de Nederlandse regering? Vindt u dat een onwenselijke situatie?
- 13 Zijn Nederlandse bedrijven wier producten deel uitmaakten van de Hollandse maand van tevoren door de ambassade gewaarschuwd dat hun producten in winkels in illegale nederzettingen konden of zouden terechtkomen? Zo nee, waarom niet?
- 14 Hoe beoordeelt u de beschikbaarheid van Nederlandse producten in winkels in illegale nederzettingen in het licht van de ketenaansprakelijkheid van de Nederlandse bedrijven?
- 15 Deelt u de opvatting dat Nederlandse bedrijven en instellingen in het licht van internationaalrechtelijke bepalingen verantwoordelijkheid dragen dat hun investeringen niet worden aangewend voor economische activiteit in (of ten bate van) de nederzettingen?
- 16 Deelt u de opvatting dat Nederlandse bedrijven in het licht van internationaal rechtelijke bepalingen verantwoordelijkheid dragen dat hun producten niet in de nederzettingen te koop worden aangeboden? Houdt u dit het bedrijfsleven voor?
- 17 Herinnert u zich in dat licht de uitspraken van uw ambtsvoorgangers Verhagen en Timmermans dat de waarschuwing van het Openbaar Ministerie aan het bedrijf maatgevend moet zijn voor het Nederlandse bedrijfsleven om niet in de nederzettingen te werken? Bent u bereid in navolging van uw ambtsvoorgangers dit aan het Nederlandse bedrijfsleven mede te delen? Indien neen, waarom niet? Zo ja, op welke wijze? (Zie 23 432 ,nr. 370, verslag AO 12 februari 2014; «Ja, de meest beroemde casus ooit speelde in die tijd, namelijk Riwal. Daar heeft de toenmalige Minister van Buitenlandse Zaken, ook toen hij later Minister van Economische Zaken werd, keihard tegen gezegd: dit moeten jullie niet doen».)
- 18 Klopt het dat Shufersal producten in nederzettingen laat fabriceren of verpakken? Zo nee, kunt u uitsluiten dat dit bedrijf activiteiten ontplooit in illegale nederzettingen?

- 19 Kunt u een volledig overzicht geven van hoe ambassadepersoneel in Tel Aviv heeft bijgedragen aan de Holland promotie maand in supermarktketen Shufersal?
- 20 Hoe beoordeelt u het gegeven dat Israël nadrukkelijk geen onderscheid maakt tussen de economie binnen de grenzen van 1967 en die in de illegale nederzettingen (fungibility)? In hoeverre bemoeilijkt dit het ontmoedigingsbeleid? Wat zijn de consequenties hiervan voor het differentiëringsbeleid?
- 21 Herinnert u zich de uitspraak van VNO-voorzitter Wientjes die op 7 december 2013 stelde het ontmoedigingsbeleid te zullen volgen. Deelt u de opvatting dat alle Nederlandse bedrijven dat moeten doen? Zo ja, op welke wijze geeft u daar vorm aan? Indien neen, deelt u dan de mening dat dit in strijd is met het Advies van het Internationaal Gerechtshof van juli 2004 inzake de afscheidingsmuur (en de bezetting)? Kunt u dat toelichten? (Bron: <https://www.nu.nl/politiek/3648151/ondernemerschap-beste-weg-vrede-israel.html>)
- 22 Wat is de stand van zaken met de uitvoering van het etiketteringsbeleid in Nederland?
- 23 Is uitgesloten dat producten uit illegale nederzettingen in Nederland verkocht worden als producten afkomstig uit Israël? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe wordt dit gecontroleerd?
- 24 Deelt u de conclusie dat het weren door de EU van half-fabricaten van zuivel- en gevogelte-producten uit de nederzettingen betekent dat dit soort producten onderdeel uitmaakt van het differentiëringsbeleid? Indien neen, waarom niet? (Bron: <http://www.jpost.com/Arab-Israeli-Conflict/EU-to-ban-dairy-products-from-over-the-pre-1967-lines-as-of-January-378504>)